

Samenwerkingsverbanden PO-VO

Passend Onderwijs Zuid-Limburg

Werkafspraken Overgang PO – VO – Samen Door

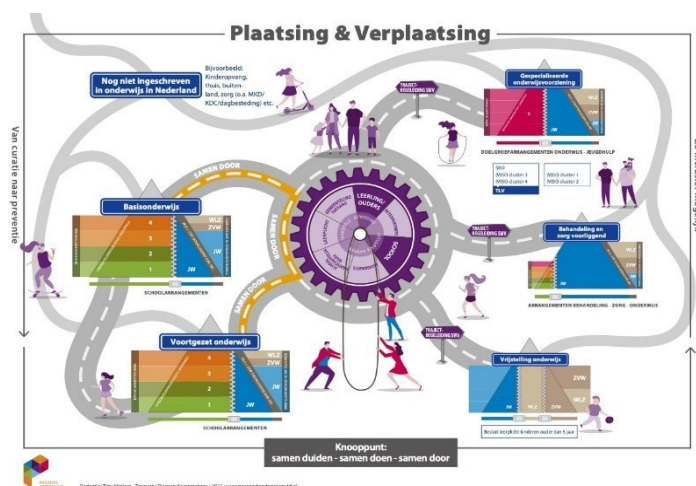
Ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces van PO naar VO

Gedeelde afweging – Gezamenlijke inspanning

Het uitgangspunt van de samenwerkingsverbanden PO en VO is dat leerlingen het best passende onderwijs krijgen dat aansluit op hun ondersteuningsbehoeften op de bij hun capaciteiten, ontwikkeling en Interesses, zo thuisnabij en regulier mogelijk.

Kern:

Bij (ver)plaatsingen dragen we in Zuid-Limburg samen zorg voor dit proces onder de noemer “Samen Duiden -Samen Doen -Samen door”.

De werkafspraken tussen PO en VO vormen de concretisering van de wijze waarop we samen (PO en VO) invulling geven aan de doorgaande ontwikkelingslijn en het stokje gezamenlijk vasthouden. Enerzijds gericht op bevordering van leeftijdsadequate doorstroom van PO naar VO en anderzijds op bestendiging van de gemaakte keuzes.

Organisatieontwikkeling in het collectief

Zorg dragen voor effectuering van doorstroom van leerlingen naar het VO conform de afspraken is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen respectievelijk schoolbesturen (in het PO onder de noemer “Schoolbesturen aan Zet”). Uit de dagelijkse werkpraktijk kunnen PO-scholen en VO-scholen ervaringsinformatie/trends/patronen ophalen, signaleren, delen, analyseren en evalueren om vervolgens in de p-d-c-a cyclus gezamenlijk plan- en doelmatig te werken aan o.a.:

- een aansluitende (organisatorische) aanpak in de eindjaren van het PO en de beginjaren van het VO (aanpak 10-14);
- oplossen van structuurproblemen in de doorstroom.

Aandachtspunten:

- Schoolloopbaan PO start in principe in het schooljaar waarin het kind 4 jaar wordt en eindigt in principe aan het einde van het schooljaar waarin het kind 12 jaar wordt, waarbij van belang is om te sturen op:
  - beredeneerde verlengde kleutertijd op basis van beoogde en verwachte effectiviteit
  - beredeneerd doubleren op basis van beoogde en verwachte effectiviteit
  - tijdige en deskundige interventie bij knelpunten
  - **tijdige en effectieve inzet van knooppunten**
  - tijdige verwijzing naar niveau 5, ter voorkomen van onnodige vertraging en bevorderen succesvolle terugplaatsing
  - Duiden & Doen vanaf onderwijsondersteuningsniveau 3.
  - tijdig zicht op realistisch uitstroomperspectief/uitstroomprofiel = eind groep 6
  - tijdige en open communicatie met ouders over realistisch uitstroomperspectief/uitstroomprofiel.
- Schoolloopbaan VO start in principe in het jaar waarin de leerling 12 jaar wordt, waarbij de wetgeving ruimte biedt om de overstap eerder (11 jaar) of later (14 jaar) te laten plaatsvinden indien onderbouwd.

Algemene uitgangspunten

1. Leeftijdsadequate doorstroom - Overgang naar VO met 12 jaar (= einde schooljaar waarin de leerling 12 jaar wordt)

- Tenzij een verlenging van de schoolloopbaan in het PO gebaseerd is op dossieranalyse en eventueel onderzoek, waaruit blijkt dat
  - a) realiseren hoger uitstroomprofiel een aantoonbaar reële optie is, en
  - b) sociaalemotionele ontwikkeling en/of omgevingsfactoren contra-indicatief zijn.

Hierdoor houden leerlingen maximaal voeling met vergelijkbare peergroepen en kunnen zij van een maximaal aantal resterende leer- en stagejaren in het VO profiteren. Kortom maximaal profiteren van ontwikkelingskansen.

- Tenzij een verkorting van de schoolloopbaan in het PO en doorstroom met 11 jaar aangewezen is, onderbouwd en op grond van een integrale afweging in een Knooppunt met in ieder geval ouders, PO en VO.

2. Eerste TLV aanvraag in het schooljaar waarin het kind 11 jaar wordt

Leerlingen waarvoor tegen het einde van de schoolloopbaan PO het ondersteuningsniveau 1 t/m 4 niet meer voldoende blijkt, krijgen kort voor de overstap naar VO te maken met een nieuw perspectief en mogelijk een “dubbele overstap”. Vanuit de optiek van de leerling is het zeer gewenst dat PO en VO zich gezamenlijk buigen over de best passende plaatsing en aanpak, gericht op het creëren van een soepele doorgaande lijn en het voorkomen van onnodige extra schoolwisselingen.

Het betreft leerlingen :

- waarvoor vanuit een basisschool een TLV S(B)O wordt aangevraagd;
- waarvoor vanuit het SBO een TLV SO wordt aangevraagd en omgekeerd.

Met de SWV-en VO is daartoe de volgende afspraak gemaakt:

- de school van inschrijving bepaalt het uitstroomprofiel (i.g.v. school van inschrijving elders: maatwerk)
- de school van inschrijving geeft een compleet en relevant beeld van de leerling (Duiden&Doen): ondersteuningsbehoefte, LVS-cito-gegevens, onderzoeksgegevens, ontwikkelingsperspectief, etc.
- de school van inschrijving doet een melding bij de VO-school (thuis nabij en/of van keuze ouders), gerelateerd aan het verwachte uitstroomprofiel. School van inschrijving organiseert een knooppunt met de beoogde VO-school, die aan deze uitnodiging gehoor geeft.
- in het knooppunt (Samen Door) bespreken betrokken scholen en ouders:
  - het reëel te achten perspectief in het VO
  - of het uitstroomprofiel realistisch is/nog kan wijzigen
  - wat er nodig is om dit te realiseren en
  - wat er nodig is om een goede overgang naar het VO te realiseren
- afhankelijk van deze uitkomst, volgt een afweging rond de meest passende plaatsing: (andere) basisschool met ondersteuning, SBO, SO of vervroegde plaatsing in VO
- de beoogde VO-school draagt intern zorg voor afstemming met SWV VO indien aangewezen.

Overstap van PO naar VO

In de werkafspraken onderscheiden we op hoofdlijn drie categorieën in de overstap van PO naar VO:

- A.** Leerlingen die vanuit niveau 1-2 basisondersteuning de reguliere route naar voortgezet onderwijs volgen. Geen bijzonder afstemming voorafgaand aan de reguliere aanmeldingsprocedure. Dit betreft het merendeel van het aantal leerlingen.
- B.** Leerlingen vanuit niveau 3-4 basisondersteuning die - op basis van de inschatting van de school van inschrijving - met een warme overdracht naar het voortgezet onderwijs kunnen gaan en daar passende ondersteuning ontvangen indien nodig. Dit betreft voor een beperkte groep leerlingen “de Samen-Door-route”.
- C.** Leerlingen die vanuit niveau 5 extra ondersteuning de route van s(b)o naar v(s)o volgen.

DOORSTROOM LEERLINGEN ONDERSTEUNINGSNIVEAU 1-2 (Categorie A)

Voor leerlingen die geen bijzondere ondersteuningsbehoeften hebben en naar verwachting “als vanzelfsprekend” de overstap po-vo kunnen maken, gelden de algemene afspraken in de regio in het kader van warme overdracht en doorgaande lijnen. Daarvoor is de individuele Samen-Door-route niet nodig, tenzij de school van inschrijving hiervan beredeneerd afwijkt. In dat geval wordt de routing gevolgd die beschreven staat onder doorstroom leerlingen ondersteuningsniveau 3 – 4 (Categorie B).

DOORSTROOM LEERLINGEN ONDERSTEUNINGSNIVEAU 3-4 (Categorie B)

De “Samen-Door” route is aan de orde voor de leerlingen die in groep 7 (veelal) in ondersteuningsniveau 3 en 4 (oranje) verkeren en waarvoor naar het oordeel van de basisschool, in gezamenlijke afweging met ouders, een (succesvolle) overstap niet vanzelfsprekend hoeft te zijn.

Startpunt is altijd contact met en melding bij de VO-school van voorkeur, als basis voor een volgende stap.

Deze werkwijze is nadrukkelijk bedoeld voor overleg over en begeleiding van leerlingen voor wie de overstap niet vanzelfsprekend is omwille van hun specifieke ondersteuningsbehoefte onderwijs en/of zorg en niet omwille van vragen over of het bepalen van het didactisch niveau van leerlingen. Uitgangspunt is dat po-scholen zelf het didactisch niveau van leerlingen bepalen en de ondersteuningsbehoefte van leerlingen beschrijven in een OPP/Duiden en Doen.

Praktische werkwijze

Leerlingen groep 7 (voorlaatste schooljaar)

Bij voorkeur bespreekt de basisschool begin groep 7 de verwachte uitstroombestemming met de ouders en wat de ondersteuningsbehoefte van de leerling in combinatie met dit voorlopig advies betekent voor de overstap naar VO. De informatie vanuit dit overleg is de basis voor de oriëntatie op een VO-school van voorkeur door ouders. Als er een VO-school van keuze is bepaald, organiseert de basisschool een knooppuntoverleg met leerling, ouders en deze VO-school. Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte kan het wenselijk zijn om andere netwerkpartners bij dit overleg te betrekken. Het is van belang om -gekoppeld aan de geconstateerde ondersteuningsbehoefte- gezamenlijk te verkennen welke mogelijkheden er in het VO zijn om te voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling en hoe PO en VO samen voorbereidingen kunnen treffen voor een zo succesvol mogelijke overstap. De uitkomsten van dit gesprek worden verwerkt in het OPP/Duiden & Doen, waarbij het uitstroomperspectief en de onderbouwing hiervan goed beschreven worden.

Leerlingen groep 8 (laatste schooljaar)

De basisschool volgt gedurende groep 8, samen met de leerling en ouders, de ontwikkeling van de leerling.

Indien de ontwikkeling van de leerling past in het beschreven uitstroomperspectief, wordt de leerling tijdens de centrale landelijke aanmeldweek door ouders aangemeld bij de VO-school van voorkeur. De VO-school vraagt bij de basisschool van herkomst het dossier op, inclusief het recent geëvalueerde en door ouders ondertekende OPP/Duiden&Doen.

Als de VO-school besluit de leerling te plaatsen, organiseert de vo-school een warme overdracht met leerling, ouders en de PO-school.

Indien de VO-school besluit de leerling niet te plaatsen, heeft de VO-school de zorgplicht om samen met leerling en ouders te zoeken naar een andere passende VO-school.

Als gedurende groep 8 blijkt dat de ontwikkeling van de leerling niet verloopt volgens het verwachte uitstroomperspectief, plant de basisschool een nieuw knooppuntoverleg met leerling, ouders en de VO-school van keuze. Doel van dit overleg is om opnieuw te onderzoeken of de VO-school van voorkeur nog steeds kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte. Mocht dit niet het geval zijn, dan geeft de VO-school een advies over een mogelijk passend alternatief. De PO-school zal met leerling en ouders op zoek gaan naar een andere VO-school. Indien gewenst kan het SWV VO hierin meedenken en adviseren.

Voor leerlingen waarbij blijkt dat een reguliere VO-school of Praktijkschool niet de passende plek is, zal een TLV VSO (toelaatbaarheidsverklaring voortgezet speciaal onderwijs) moeten worden aangevraagd. Ook voor leerlingen die naar Praktijkonderwijs gaan, moet een TLV worden aangevraagd.

DOORSTROOM LEERLINGEN ONDERSTEUNINGSNIVEAU 5 (Categorie C)

Leerlingen groep 7 (voorlaatste schooljaar)

Begin groep 7 wordt de uitstroombestemming door de s(b)o-school besproken met de ouders. Tijdig voorsorteren op de vraag: waar gaat de leerling naartoe en waar moet in de laatste leerjaren van het s(b)o nog aan gewerkt worden. Eind groep 7 wordt bekeken of de verwachte uitstroombestemming VO bestendigt en of de daaraan gekoppelde doorstroom zonder extra interventie kan verlopen. Indien ja, dan is er geen aparte stap aangewezen.

Blijkt eind groep 7 dat er meer ondersteuning nodig is dan beschikbaar bij de beoogde VO-schoolsoort van uitstroombestemming, dan organiseert de s(b)o-school een Knooppunt met de ouders en de beoogde VO-school. Een knooppunt op maat waarbij PO en VO zich gezamenlijk buigen over de best passende aanpak. Centraal staat de vraag welke interventies er nog gedaan kunnen worden in het PO om het jaar erna de overstap naar de beoogde VO-school zo succesvol mogelijk te maken. En tevens, wat kan de beoogde VO-school doen om passend onderwijs te realiseren. Om een effectief overleg gericht op de leerling te voeren, wordt voorafgaand aan het Knooppunt een compleet en relevant beeld van de leerling geschetst langs de lijn van Duiden en Doen/OPP: ondersteuningsbehoefte, LVS-citogegevens, onderzoeksgegevens, en wat verder relevant ter zake doet.

Leerlingen groep 8 (laatste schooljaar)

Gelieerd aan de uitkomsten en afspraken in groep 7, geeft de S(B)O-school aan ouders een schooladvies als basis voor de verplichte schriftelijke aanmelding door ouders bij de beoogde VO-school. De onderscheiden opties zijn onderstaand benoemd. De betreffende VO-school heeft op basis van deze schriftelijke aanmelding zorgplicht en deze school gaat de route lopen conform de afspraken in het eigen SWV-VO.

Aanmelding bij VO

Algemeen

Voor aanmelding in het VO geldt dat ouders hun kind schriftelijk aanmelden tijdens de centrale landelijke aanmeldweek. Indien op grond van de gedeelde informatie de VO-school van aanmelding een knooppunt "Samen Door" nodig acht, dan neemt deze VO-school het initiatief daartoe en geeft de PO-school van inschrijving gehoor aan deze uitnodiging. Uiteraard verdient het aanbeveling dat beide scholen afstemming zoeken over deelname van andere relevante (kern)partners.

Indien de VO-school van aanmelding besluit de leerling niet te plaatsen, heeft de betreffende VO-school de zorgplicht om samen met leerling en ouders te zoeken naar een andere passende VO-Pro-VSO-school.

Aanmelding bij VO-school, niet zijnde Pro en/of VSO

Voor deze leerlingen is geen TLV van het SWV VO vereist en gaat de VO-school van aanmelding aan de slag.

Aanmelding bij Pro-school

Voor deze leerlingen is een TLV van het SWV VO vereist op grond van landelijke criteria. Leerlingen die een advies Praktijkonderwijs krijgen, kunnen worden aangemeld bij een VO-school voor Praktijkonderwijs. De school voor Praktijkonderwijs bepaalt op basis van de ondersteuningsbehoeften en toetsing van de landelijke criteria of zij een passend onderwijsaanbod kunnen bieden voor de betreffende leerling.

Vervolgens vraagt de school voor Praktijkonderwijs een Toelaatbaarheidsverklaring Pro aan bij het SWV VO waarin de school voor Praktijkonderwijs is gelegen. Nadere informatie over criteria zijn bij het SWV VO beschikbaar.

Aanmelding bij VSO-school

Wanneer bij de oriëntatie op het VO is gebleken dat voor een leerling geen passend onderwijs geboden kan worden in een reguliere VO-school of Praktijkschool is een aanmelding bij het VSO mogelijk.

Voor deze leerlingen moet bij het SWV VO een TLV worden aangevraagd conform de daarvoor geldende eigen criteria en procedure. Bij deze aanvraag moet het proces van oriëntatie op het reguliere VO/Pro goed inzichtelijk worden gemaakt. Leerlingen die een advies VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs) krijgen, kunnen worden aangemeld bij de betreffende VSO-school. De VSO-school bepaalt op basis van de ondersteuningsbehoeften of zij een passend onderwijsaanbod kunnen bieden voor de betreffende leerling. Vervolgens vraagt de VSO-school een Toelaatbaarheidsverklaring VSO aan bij het SWV VO.

In het proces tot afgifte TLV VSO speelt de vraag of er voldoende is gedaan om een (andere) reguliere VO-school en/of Pro-school te consulteren/te overwegen rond mogelijke plaatsing een relevante rol.

Voor de actuele keuzes en procedures van de SWV-en VO in deze, wordt verwezen naar hun website.

